

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Arad-osznádi egyesült vasutak palotájában.

Bérmentesen leveleket csak ismert kől fogadunk el.

Kéreseket vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Arad-osznádi egyesült vasutak palotájában van, hova a hirdetések előtti ártási pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmertve küldendők.

Aradban kiadás: 25 kr.

Hirdetési ártások: Helyben: 1.400 fr.

Hirdetési ártások: hasábos politoir egyszeri hirdetésnél 6 kr.

A mi elmaradhatott volna.

Arad, szept. 24.

Izgatni igen könnyű, de azért helyt állani, nem igen szeretnek Magyarországon sem, a könnyen lobbunó és könnyelmű politikai típusok.

Az igazság veszélye, különösen a népnél nagy s azon alsóbb osztályoknál, melyekre annyira szeretnek utazni, különösen a szélsőbéli matadorok, mert hálás talajuk bizonyított. E talajban fogamzanak meg aztán olyan veszedelmes következmények, mint a minő a monori és az álló eset.

Ma már alig lehet helyrehozni valamit is. A király éles szava ítél és az ellen nincs és nem is lehet senkinek se meggyőzése.

A király Monoron mondott szavai az eset, mely azokat provokálta, figyelemzetéstül szolgálhatnak, mily veszedelmek játékok úznak azok, kik oly jel-szavakat dobnak a közönségbe, melyek értelmét a nagy tömeg nem tudja fel-fogni s melyekből aztán úgy vonja le konkvenziákat, hogy sokkal nagyobb bajok származhatnak belőle, mint a melynek orvoslásáért azok a jel-szavak világá bocskáztattak.

A monori eset abból keletkezett, hogy egynehány lap törvénytellenk hirdette a monori honvédtábor némely főúts lakásán alkalmazott fekete-sárga zászlót, mert a honvédség zászlója nemzeti színű. Megjelent erre a hivatalos magyarázát, hogy a fekete-sárga zászló nem mint a honvédség zászlaja, hanem mint a vezénylő tiszt lakását hirdető jelvény alkalmaztatott, a honvédség é részét érvényben levő szabályzatai alapján. A honvédség zászlója a magyar nemzeti zászló s annak törvényes jogain senkinek eszében sincs sértést, vagy kisebbítést elkövetni.

Ugyanez a közös-hadsereg gyakorlatain, az uralkodó ház tagjai lakásán, ezek saját kifejezett akarására, ott lobogott a magyar zászló, mely, hosszú évszázadok óta oly egyetemes tiszteletben nem részesült soha, mint ez idő szerint. De a kibocsátott jel-szavak, melyek minden áron törvénytelenséget kívántak constatálni, nem engedték megnyugodni a kedélyeket; az alkal-

mazott zászlót letépték, sárha tiporták.

A ki a király szavait olvassa, a ki az azok által Európászerbe keltendő hatást mérlegeli; annak igazán kérdő-znie kell: használnak-e bármely politikai érdeknek az oly izgatások s az oly jel-szavak, a melyek ide vezetnek.

Azok közé tartozunk, kik a magyar nemzeti zászló bármely, bárkitől eredő sérelme ellen a nemzeti érzület egész erélyével reagálunk. De ez nem tartoztat annak kimondásáért, hogy ha egy percze is felszabadítjuk az oly szenvedélyeket, melyek az uralkodóház s a hadsereg törvény és jogszereintijelvényeit — bármely ügy alatt — megsértetni merészek, ezzel épp annyit ártunk hazánk jövőjének, nemzetünk védelmének s vele saját zászlók becsületének is, mint akarva, vagy nem akarva vétünk azon hódolat és tisztelt ellen, mely minden magyar ember előtt szent: a király iránti hódolatot értjük.

S azért hisszük, hogy minden politikai tényező, helyesjelje bár, vagy helytelenítse azon rendelkezéseket, melyek alapján Monoron a zászlók kitűztet, a minnek eldöntésére nem a monori piacon van a forum, — egyet fog értteni velünk nem csak a sajnálkozásban, hogy O Felsőge érzülete magyar vidéken, hol eddig mindig csak az egyetemes hódolat nyilatkozataiban részesült, akaratlanul is megsértett, hanem egyet fog értteni velünk abban az óhajásban is, hogy O Felsőge akarata teljesüljön, az ily jelenségek ismétlődése elmaradjon s megtorlása se hiúsuljon meg.

Ez esetről említi fel a „Nemzet” azt a jelenetet, mely az 1844-iki országgyűlésen adta elő magát. Egy fiatal, még ma is szereplő főrendiházi tag egy felszólalásban gunynyal emlékezett meg a kétjű sasról s a fekete-sárga zászlóról. „Ez az a zászló, mely az akkor főrendiház egyik legtekinthetélyes tagja, s hévvel, melegen, lelkesen, sőt kiméltlenül tiltakozott ob-baszéd ellen, mely oly zászlót sért, a mely királyunké s a mely alatt szólni is hosszú éveken át, mint jó hazafi szolgált.

A ki így tiltakozott ama jelvények szóval való sértése ellen, a Széchenyi István gróf n-vet viselte.

S Széchenyi Istvánt ma már a „leg-

nagyobb magyar” néven ismeri a történetírás a haza és a trón iránti kötelességek állandó és tul senki által nem szármalt teljesítéséért.

Bizony pirulva fogunk még sokáig az O Felsőge szavaira gondolni.

A király Monoron. A király O Felsőge helyén reggel félkilenczór Gödöllőről kölönvonaton Monorra ment, hol a gözmalomhoz vezető átjárónál szállott ki. Az átjárónál a látogatás alkalmából felépített faállványon koronával díszített sátor és diadalív ékeskedett. A sátorhoz vezető feljárással. O Felsőge kocsjából kiszállván. Fejérvári Géza báró miniszter és Pejacsévich gr. hadtestparancsnok jelentéseit fogadta; majd Ladányi főszolgabíró kalauzálása mellett O Felsőge fölment a sátorba és ott meghallgatta a főszolgabíró átvizsló beszédét. Az átvizsló O Felsőge, a „B. K.”-nak Kovách szolgabírónak előadása alapján ki-dött jelentése szerint, körülbelöl ezeket válaszolta:

„Igen örvendtem, hogy ezt a vidéket is felkereshettem. Annál kevésbé örvendtetek meg az utolsó napok eseményei s vidéken. Köszönöm szíves szavakat és a hűség és ragaszkodás kifejezéseit, de remélem, hogy önkéket nemcsak szóval, hanem tettel is be fogják bizonyítani és hogy hasonló gyalázatos merényletek, mint utóbbi időkben, többé előfordulni nem fognak, valamint azt is, hogy a tettesek ki lesznek nyomozva és hogy velök törvény és igazság szerint fognak el-bánni.”

Alig fejezte be O Felsőge. válaszát, a faállvány, a feltódult nép sulya alatt annyira megröppant, hogy az a része, melyen a főszolgabíró állott, fölfelé fölcsúszott s a király, ki az állvány tulsó oldalán állott, teljesen nyugodt maradt a látványast, hogy veszély nincs, lejtőt az emelvényről és lóra tleve a gyakorlat színhelyére lova-golt. O Felsőgét úgy jövetelkor, mint távozáskor, a közönség lelkesen megéje-mentte. O Felsőge az átvizsló beszédre adott válaszbán azért fejezte ki ki-dignációját, mert csütörtökön éjjel valaki,

Janky ezredes lakásáról levette a fekete-sárga zászlót a sátor piacon s árba taposva nyelét szeszértte. — O Felsőge különben Monoron a kivonult honvédlövesság gyakorlatait nézte, meg s azok felett igen elismé-rtőleg nyilatkozott. A hadgyakorlaton a csapatok a kiadott feladato teljesen és sikeresen oldották meg. A markirtzott ellenség Eggenberger százados vezénylete alatt Gyálnó foglalt állást; egy hadosztály pedig Monorról kiindulva nyomult a gyáli ha-állások ellen. Fél tíz óra körül a feladat már meg volt oldva. O Felsőge úgy a vezényletet, mint a legénység kitűnő magatartását megdicséerte, a lovak jókarban tartásáról is elismérlőleg nyilatkozott. O Felsőge ezután búcsút véve, a vescei állomáshoz lova-golt, hová Zoltán ezredes is elkísérte. Az udvari vonat, melyet Monorról Vecsésre rendeztek, már várta O Felsőgét, ki innét Gödöllőre ment.

A nagy-arádi beszéd. Budapesti lapunknak: A beszédben melyet Tiszá Kálmán miniszterelnök Nagyváradon tartani szándékozik, a szál-talános politikai hely-szet megvilágításá kivöl, a köz-i gázgatszírformot illető elómunkálatakról is szándékozik nyilat-kozní és az eljárási módot előadni, melyet a kormány a reform keresztültvitelében kö-vetni szándékozik. A közgazgatási reform vezérelvei már megvannak állapítva és meg-nyerték a miniszterelnök helyi elhágyását Ostendéből. — Tiszá Kálmán október 2-dikán megy le Váradra.

A király a honvédhuszárokról. A király O Felsőge helyén nézte végig Monor mellett a honvédhuszárok gyakorlatait, melyek végeztével a következöket mondá: „Örmé-l láttam a hadosztály-gyakorlatot, ho-m-védhuszáram minden irányban teljesen ki-el-gítette. A csapatok nagyon jól néztek ki és én azért az ez-red-parancsnokoknak és önöknek, uraim, leplezetlen köszönetemet fejezem ki.”

Egy orosz lap a magyarokról.

Arad, szept. 24.

A „Grasdanin” orosz lap legújabb szá-mának vezércikke a magyaro król szól. Felesleges és céltalan volna a polemia az orosz lappal de a magyar olva-

sóra sokféle tekintéttől érdeklél birhat megtudni, hogy mit ír rólunk az orosz hir-lípirodalom e kiváló közlönye, miért is em-lített ezikkét, minden megjegyzés nélkül — pedig ezt a esikké ugyanosaok provokálja — ide írtatjuk:

„Ha Ausztriában a németek támogatják a eszöket, — ugymond a „Grasdanin” — Magyarországon a magyarok toszik azt. A támadás ökr ugyanegy: a németek féltik uralkodásukat Ausztriában, a magyarok pedig Magyarországon. A hirbéd dualizmus nem kíván engedni 1867 ben szerzett jo-gaiból.

A mi a magyarokat illeti, rájuk néve a szláv nemzetiségek emelkedése már azért sem kívánatos, mert a magyaroknak az ö ki-halóban levő nemzetiségüket nehezobb less megmenteni a szlávok magyarosítása útján Magyarországon. A magyarosítás kedvéért több közmnélvdősei egyesület van, a melyek a magyar kultúra terjesztésének címén teljesítik ebbéli hivatásukat. Így nemrég Mátyas király emlékét útköz Erdélyben, a mikor is az ottani közmnélvdősei egyes-ület tartotta közgyűlést. A gyűlés rendben folyt le; a magyar lapok rokonszenves cik-keikkel fogadták, csupán az egy „Pester Lloyd” tartotta szűkségnek megjegyezni, hogy az efféle egyesületek ne magyarosítás-sal, hanem beváltott ezlájuk megvalósításá-val foglalkozzanak.

Ez a szokatlan és a magyar hírlapiro-dalonban eddig páratlan nyilatkozat minde-nekeltt azt bizonyítja, hogy a magyarok aggdóni kezdenek jövőjükért, és azon van-nak, hogy Magyarországon megtartsák po-litikai uralmukat.”

Tudvalvó, hogy a magyarok nem sok lelkiismereti furdalást érlelek a magyarosi-tás eszökéi felett, de azért működésük mégis sikertelen volt. Az emilitt erdélyi tarsaság öröki vagyonának dacára sem ért el sikert (?) Erdélyben a többséget al-kozi románokkal és a németekkel állnak szemben a magyarok és a eszöky számu németek jól tudják, hogy kulturájuk jóval magasabb, mint a magyarokhoz hasonló fé-lig ázsiai népé!

Az ország nem magyar többséggel az addigi orszákos eszökökkel megmagyaro-sítan nem lehetett. Ez a eszö különben el sem érhető. Ezt kezdik a magyarok is érezní és a „Pester Lloyd” nyilatkozata a beisme-rés tökörképe.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Szeptember 25.)

A lélek titkaiból.

Azt mondják a fiziológusok, hogy a zseeni, a langesz az agyszervezetnek beteges tünete. Hogy nem normalis agyképződés-e vall, azt onnan is látjuk, mert a zseeni, a tulajdonképeni langesz a ritkaságok között is ritka. Egy Julius Caesar, a ki egyszerre három dolgot tudott megcselenédni: irni diktálni és velákinak a jelentését meghall-gatni, mind a három dolgot egészen külö-nböz tárgyakról; vagy egy Szoboszlai Pap István, hogy magyar embert is idéztünk, a ki másfél óra alatt az egész kalendáriumot bevégtá napokkal, katolikus, protestans és óhitű névnapjaival, ünnepeivel és csillagászati feljegyzéseivel, sőt még a sajtóhíveival is együtt, elkezdve január 1-ét napján s végezve december 31-én a Syl-vester-uccpal; az ilyen híhetetlen langeszek mint mondók, feletté ritkák. Azt tartják a langeszről az orvosok, hogy az örület álla-pothoz nagyon közel áll az.

is részt vettem, a hol azt megpróbálták s mondhatom, táncolt az asztal; zakatolva, tombolva táncolt a lapjára helyezett új-jaink hegye alatt. No, hát ez valami ál-lati delejolyam, a mi egészen fizikai tü-nemény.

De már, hogy delejes álomlátó legyen valaki, a ki álmlában eddig soha nem hallott nyelven hozzá intézett kérdésekre fel-jeljen, a ki belásson a jövőndé titkaiba s ki száz meg száz mérföldnyire lakó embereknek azon órában viselt dolgairól pontos tudomással birjon, azt már csakugyan a mesék világába soroztam. Az már nem fizikai tünenémény, az a lélek átlátása tér és idő korlátai nélkül. A lélek pedig csak annyira képes, a mennyire őt a test fizikuma ké, peszi.

Az 1870 esztendőben Olmützben voltam egyéves önkényes. Egy óreg morva lakott a „Littauer Austall külső részén egy mezei lakban, a Morva folyó partján. Va-lami pensionátus tanácsos lehetett s a csill-agászatban nagy dilettáns. Meghívtam magához nehányát a magyar egyéves önkény-tesek közül. (Nagyon becsülte a magyaro-kat.) Savó színű, kopott arca volt az óreg-nek, hatalmas szemöldökein fölül mélyen barázdált homloka nem épen barátságos formát adott neki. Pedig nagyon nyájás ember volt s mint később láttam, kisé naiv is. Bevitte a dolgozó szobájába. Tele volt az ezer meg ezerféle aprósággal, tele-szkopok, látosóvek, kis és nagy kiadásban, sok-féle mikroszkopok, emberi és állati vázak, koponyák, planetariumok, föld- és égbro-szok mind ott voltak összehalmozva abban a szobában. A német nyelvet jól beszélte az óreg s magyarulót a csillagok járásáról a holdról és annak a lakóiról. Azt állította, hogy minden embernek van egy csillaga s ha az halványulni kezd, tűnik az ember eszerenése is ide lenni. Mikor az ember meghal, elenyésszik a csillaga is az égről: apró atomokká oszlik az fel és sok száz ezer esztendő múlva egyesül a porral

annak az embernek. S ezt ö olyan erős meg-gyözdéssel beszélt e nekünk, hogy kegyel-enség lett volna túlnak még mosolyogni is rajta.

— Lásd az éns szerencsétlen nyoma csillagából már csak egy sűrű kö díltoc-ska látszik a nagytólval. Meg fog halni nem-sokára. Pedig most még jól érzí magát. Most épen alszik. S ezt a szót oly különös hang-nyomattal ejtette ki. Jöjjenek beszéljenek vele.

— Talán ne köitsük fel, — mondók (Délután öt óra volt).

— Oh még holnap sem fog ö felébred-ni: delejes álomban alszik. Jöjjenek, beszél-jenek vele.

A másik szoba félhomályában egy ke-reveten fektűt a léány. Szöke sovány arca, becselt szemöldökeivel nem hatot-tak kellemesen, Husz-huszontöt éves léány-uk látosott. pedig csak 15 éves volt még.

Az apja megazította: — Mit csinál Hans? (Testvérbátyja a brünni kollégiumban.)

— Most éppen állapotok töm ki, — felelt a léány némottl. A tollkése megvágta az újját, a mi most be van kötve.

— Kik vannak itt a pamlagod mellett?

— Te vagy, apám és négy katonal Azas mégsem katonák — tevé hozzá kis szünet után — inkább „studentek” Magyar-országról.

— Mióta hagyták el a hazájukat?

— Tízenny hónási óta: két hét múlva haza fognak menni.

Egyik kollégám mosolygva jegyzte meg, hogy azt nem találta el a kis-esz-szony, mert október 1-én telik le az „egyévünk”, most pedig csak szeptember 10-dike van még. Sz. barátom magyarul szölt hozzánk, hogy az óreg ne érte meg. De a léány nyomban válaszolt: —

Önök is szeptembe 24-én haza fogják bocská-tani.

A meglepetés miatt egymásra néztünk. Bizonyosaok voltunk a felöl, hogy ez a szeg-ény léány nem ért egy szót sem magyaru-l. S felett nekünk mégis tisztán a meg-jegyzésünkre.

Azon a napon csakugyan „urlaub”-et kaptunk.

Mi ennek a rejtélynek a kulosa? Ho-gyan a nyitja ennek a híhetetlen és képtelen lélekállapotnak?

A tudomány nem tud megfelelni rá.

Egyik napi lappban ehhez hasonló es-etet ír le valaki a következökben:

Egy magnetikus betegségben szenved-őnek viselt dolgairól akarok megemlékez-ni, mert érdemesnek tartom a följegyzésére. Ke-szél doktora dr. Hanák is oly ritkának és tünenemey-szerűnek találta az esetet, hogy kényvet írt róla mely, azonban ma már ne-hézsen kapható. Hivatkozom azonkívül két élő tanura, kik a betegnek iskolatársai voltak.

Elt 1832-33-ban Egerben egy Berze-vio y Flóris nevű VIII. oszt. szepesmegyei kispap, ki minden ok nélkül egyszerre ma-gnetikus betegségbe esett. Két évig fektűt, iszonyu kínokat állott ki s betegségge alatt oly dolgokat eszeledett és mondott, melyek méltó megdöbbenést és osodát keltettek, és számos oly kérdés vetnek fel, melyekre ma ser tudnak fel-lelet adni. Dr. Hanák se tudta megmagyarázni e tünenemények okát; mint a hogy nem is lehet azokat megma-gyarázni.

A betegség okát arra vezették vissza: hogy Berzeviczy anyját viselői korában, s őt magát gyermekkorában kutya-harapás következébe magnetikus-eröl gyögyitöt-ték. Innen eradt remítö ellenszerve a fémek híránt. Nem tört-meg maga körül semmiféle fémet. Az ajtó sarka fából volt; a kilincs zsínorról nyíltott. Szöges cipőben, vagy

kulossal nem lehetett közelébe menni. Egy alkalommal, mikor egy látogatója jött, az utasasarokról megérezte jövetelét s kiküldte elöibe ápolóját, kérve: tenné ki kulcsait és vetné le oszatos cipőit. Más alkalommal így kiáltott fel: „Jaj de jó ez a platina!” s ugyancsak nyala-logatta a szája szélét: „Micaoda platina!” — kérdeztek tőle. „Hát nem látjátok, — szólá, — hogy ott jön a b. uton N. N. és K. K. gyógyszerész, mind a kettőnek plati-nából van az óraláncza. A két ur csakugyan a b. uton tartott, s megjegyezendö, hogy Berzeviczy soha sem ismertéket, sőt ne-vüket se hallotta.

Nem tudta túrni a haragszót. Ha haragostak, szajt csapatott a szobában, hogy ne hallja.

Jöveltszerű mondásai b) idézhetjük a következöket: Midőn megbetegedett, irni akartak anyjának. „Ne bánstatok, — mondá, — már utban van. Ma Borró-Encsen ebé-delt. Holnap itt lesz.” Es úgy történt. Lezsodulattosabbak azon látományai, melyekben apróra elbeszelt mindent, a mi más háiban, az utózn történt.

Egy öjfel felelt. „Hamar, menjetek segítségére! „Kinek?” — kérdeék. „Már késö! Egy katoná megölte a pajtását a Specz-házban, most dugja be a szalmaszakba; már hurezolja a garádioson, a feje csak úgy koppan egyik lépcsőről a másikra. No most már felvette a vállára és erre hozza: most betérré vele a sz. János-utózába és — ka-csagva — a Krammer dr. kapujába támasz-otta.” Másnap megtalálták a hirtét a dok-tor kapujában s a szalmaszák száma ráveze-tett a gyilkosra is, a ki mindent töredel-me-sen bevallott.

Egy másik éjjelen hirtelen rosszul lett a ápoló a doktorért akartak küldeni. „Ne menjenek”, — ugymond Berzeviczy — „s doktornak épp most született kis lénya, most viszi be a másik szobába, felteszi az asztalra s csolstokkal méri meg a hosszát.” Másnap assal fogadták a doktort, „hány

Eddigél az európai sajtó, mint nemzeti államról szól Magyarországról a egy állította szembe a nemzeti Ausztriával. Valóban pedig Magyarországra éppen olyan kevéssé nemzeti, mint Ausztria. Valamint Ausztriában a németek, az Magyarországon a magyarok vannak kisebbségben. A különbség csak az, hogy a németek valóban büszke lehetnek Kulturájukra, ellenben magyar Kulturáról mit sem halott még a világ, és ha a magyarok közt akadtak is kiváló férfiak, azok is szűv eredetűek voltak, mint például Petőfi és Kossuth. Volt idő, Mátyás király idejében, mikor a magyarok nem tekintették magukat uralkodó fajnak, hanem mint a latin nyelvű községek egyik tagjának. Amde az idők leltették. Mikor a uegyvenes években Európászerte fejlődött a nemzetiesség eszme, a magyarok elgondolták az egész Magyarországot magyarosításra, magyarrá gyúrni át a Magyarországon lakó németeket, szlovákokat és románokat. Csakhogy nem léven elkészülte a fáradságos munkára, a magyarok semmit sem tehettek a magyarra lenni nem akató nyakas népfajokkal.

Mind hát a kibontakozás ebből a helyzetből? Az egyedüli mód — vissza a Mátyás király korabeli fölfogáshoz, a mikor Hungaria nem volt azonos értelemű Magyarországgal.

KÜLFÖLD.

A francia választások.

A Franciaországban tegnap vehémet parlamenti választások eddig tudvalevő eredményéből megközelítőleg meg lehet constátálni az új francia képviselőház physiognomiáját a politikai pártok szempontjából. Ugyanis a francia képviselőház tagjainak száma 586 és pedig 10 a gyarmatokból, a többi 576 az anyaország arondissement-jából.

A tegnap vehémet választásokból 545-nek eredménye ismeretes. Megválasztott ugyan 219 republikánus és 157 ellenkei, vagyis összesen az 586-ból eddig feleleg van választva 176 képviselő, tehát az egész létszámuk jóval több, mint a fele. De még így is sok a hátralevő szűkebb választás, melyek száma 270-re megy. Ez azonban tekintettel a képviselőjelöltek nagy számára, előrelátható volt a mi is jelezte. Különben az 1886-ki általános választások alkalmával is az összes képviselők számának alig a fele választott volt meg az első szavazatok.

A már megválasztottak létszámát a pártok szerint egybevetve, kitűnik, hogy a megválasztott republikánusok 63-mal majják felül a már megválasztott ellenkeiek számát. Többségnek ez többesé, de nem valami túlságos nagy és nem is végleges; de a hivatalos táviró hozzá teszi, hogy a hátralevő szűkebb választásoknál a republikánusok vannak előnyben s előre meg is mondják, hogy az új kamarában 344 lesz a republikánusok száma, a mi más szavakkal 122 republikánus többséget jelent.

Feltéve, hogy a hivatalos jóslat október 6-án, mikor tudvalevőleg a szűkebb választások vehémetenni fognak, megvalósul, akkor helyesül, a mit a viszonyok és előmenyekből következtetve pár nap előtti számonkérésünk is valószínűnek tartánk, hogy a köztársasági párt kezébe nem csak a hatalmat a monarchikus és

hüvelyk hosszú a leánya? — Az orvos nagyot nézett; akkor tudta meg, hogy B. mindent látott.

Más alkalommal valami fűvet rendelt neki az orvos herbetének, "Nincs lent a patikában — mondja B. — a padlásra kell érte menni. Kék papírban van, és a fű is kék. Különben az Eged (hogy Eger mellett) ézaki oldalán terem." Es minden úgy volt, a hogy mondta.

Pénzt számoltak az alatta levő szobában. Megmondta az utolsó krajczárig, hogy mennyi. A lepecsételt levél tartalmát elolvasta és megmondta az orvosának az árat.

Uresedésben volt egy kanonik. Találhatták ki lez az új kanonik.

"Egyik ez ezek közül. — mondá Berzeviczy. — hanem N. N., a kit legkevésbé gondolnak." Es úgy lön.

Holozer kisparosról, a hit mindenki tldbötegek tartott, megmondta, hogy soká fog élni és 50 évet élt.

Tót ember létere a legszebb magyar verseket faragta s dallamot szerzett rájuk.

Teljes sötétségben olvasván írt. — Nagyszerű hangutánzó képessége volt. Ejjel elküldött nyávozni mint a macska. Kiugrott az ablakon s megfogta az egeret. Hajaalonként versenyt kukorékolat a kaksokkal.

Két évi betegeskedés után felgyógyult. Nem emlékezett semmire, a mi vele történt s nem lett volna képes megtenni egyet is azokból a csodálatos dolgokból, a melyeket elbeszéltem.

Már most magyarázza meg a természet-tudomány a jelenségek okait?

boulangeriata pártfördékek. A republika-nus többség fog kormányozni aztán tovább De hogy miként az már más kérdés.

Hanem a francia hivatalos táviró aspicipluma mellett is, a további kommentárok előtt beavárdandó majd az október 6-iki pótválasztás térvleges eredménye. Az döntés csak annyit lehet constátálni, hogy a vérmes remények, melyeket Boulangere a választást követően megelőzőleg kifejezett, habár ő maga és egy-két párt-híve megválasztott is, távolról sem valószínűltak meg, sőt mondhatni: kudarcot vallottak.

Az egyes pártok számáránát más oldalról így tüntetik fel: Köztársasági 166, konzervatív 85 boulangeriata 19. A köztársaságiakra nézve kedvező pótválasztás 201, az ellenkeikre nézve kedvező 36, bizonytalan 12. Megválasztottak: Spuller, Fallières, Rouvier és Thévénat ministerek, Constantan pótválasztás alá kerül, Leon Say megválasztott. A monarchisták összes fejei megválasztottak, Martimprey tábornok kivételével, a ki megbukott. Ha ez számok helyesek, az új kamarában ugyanolyan lesz a szavazati arány, mint a régi kamarában.

A belügyminiszterium hivatalos jelentése szerint az 576 választás közl eddig 580-nak a z eredménye ismeretes. Megválasztott: 224 köztársasági párti (167 mérsékelt, 57 radikális) és 169 ellenkei (88 royalista, 51 bonapartista, 22 boulangeriata), 177 helyen szűkebb választás lesz; ezek közül 135 helyen a republikánusok, 42 helyen az ellenkeik vannak előnyben. A jelentés ezek alapján arra a következtetésre jut, hogy a jövő házban valószínűleg 303 republikánus és 201 ellenkei lesz. A gyarmatokban megjejt 10 választáson kívül, még 6 választás eredményéről nem érkezett jelentés.

LEGUJABB POSTA.

Közlelés Német- és Oroszország közt. Mióta Giers visszatért Finnországba, jól értesült körökben azt állítják, hogy nemcsak Berlinbe fog utazni, hogy jelen legyen az uralkodók találkozásán, mely állítólag nemcsakára meglész. A pászaly körökben nem tartják egyáltalában lehetetlennek: meggyezését Németországgal. A sajtó is kíváncsi arra, hogy meggyezését, ha kölcsönösen enged mind a két állam. Az orosz trónörökösnek Hannoverben történt fényes fogadtatása nagy meglepéssel tölti el a sajtót. Az oroszok úgy magyarázzák a trónörökös fényes fogadtatását, hogy Németország tettsz első lépést.

Milán és Natália. Natália királyné értesítette lelvében Sándor királyt, hogy e hó 29-én délután érkezik Belgrádba. A kormánykörökben Milán király visszatérését is várják ugyanekkorra, s tartanak tőle, hogy az október 7-én szakra számára támaszkodva a legvégül is megkísérti a magához veszi fiát. Részletes regens abban bizakodik, hogy elhárítja a kellemetlen helyzetet és sikerül neki kiegyeztetni létrehozni a király anyja és Milán közöt akkép, hogy a királyné fiant megfogadása után elhagyja Belgrádot s eképen teljesíti Milán akarását. A királyné fogadása a kikitől nem lesz hivatalos. Sándor király sem várja anyját a hajónál s a királyné nem fog a konakba szállani, hanem Bucsetos aszony vendége lesz. A politikai körökben azt hiszik, hogy a királynének orosz birtai tanácsolták, térjen azonban vissza Belgrádba, hol remélik, hogy ügyét a skupstina elé viheti, számítván népszerűségére. meg van győdvé, hogy a skupstinában ugye nekitetöz elintézet nyerne. Azt állítják, hogy az esztre ha Natália állandóan Belgrádban fog tartózkodni, Milán király is hasonlóképen Belgrádban vess a ládo lakást.

NAPTAR.

Szeptember 25. Szerda. Róm. 'math.' nap: Klófia J. ta. Prot. papír: Klófia. Görög-országúptár (sept. 14.) Fölsám. templ. a. Nap két óra 33 perc, nyug. nap 5 óra 50 perc. A "Kölcsey Egyesület" könyvtára (Szabadeg. tér 1 sz.) a közönségek rendelkezésére áll kedden és szombaton d. u. 3-4 s pénteken 11-2 óra között.

Az **ARADI KOZLÓNY.** (Majelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 fr - kr
Fél évre	6 "
Negyed évre	3 "
Egy óra	1 "

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 fr - kr
Fél évre	7 "
Negyed évre	3 " 50 "
Egy óra	1 "

Kérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése a u g u s z t u s v é g é n lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítal szivekedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Arad, 1889. szeptember 1.

Az "Aradi Közlöny." kiadó hivatala.

HIREK.

ARADES VIDÉKE.

Fábián László főispán tegnap regge Szegeien át Budapestre utazott.

Minis-teri biztosok Aradon! A közigazgatási eljárás belső ügyvitelének s a

törvényhatósági pénkezelméek vizsgálata végett a napokban minis-teri biztosok jönnék Aradra a megyéhez s a városokhoz. Egyszer-eminnd tanulmányozták a törvényhatósági ügymeneteket az államok: kerestűlvitelére. Aradra jönnék pedig a megyéhez Jekelfalussy Lajos és Márkus Sándor dr. minis-teri tanácsosok, a városokhoz Fascho-Moys Sándor dr. minis-teri tanácsos, aradmegyei nagybirtokos. Az árvaügyekre mindkét törvényhatóságához K r a n o c z József minis-teri tanácsos jön Velők Aradra érkezőnek még P a y o r Béla számvevő égi igazgató, P e t r ó c y Vincze számtanácos és D e á k Sándor számvizsgáló, kik, mint szakközégek, szintén közre fognak működni.

Német gymnasium Petrozsényben. Az Aradi Közlöny után bejárta az egész hazai sajtót az a hír, hogy Tallacske Ferenc bányamérnök Petrozsényben német gymnasiumot alapított, mely különböző ürügyek alatt működött. Az intézetet — mint most nekünk írják — külön helyiségében két fiatal ember "tanított" it növendéket, de a nélkül, hogy — mint ezt a középiskolai törvény 56. §-a megköveteli — az illetékes hatóság után a közoktatásügyi kormánynak bejelentett s ennek helybenhagyása kikértezt volna. Nem rébben közbelepett aztán a járási főszolgabíró, K a p c z a Gyula s a törvényellenes visszaeságnak ott az ország egyik végpontján azzal vetett véget, hogy további illetékes intézkedésig a nem engedélyezett zugintézetet bezáratta, — eljárásáról kimerítő jelentést tevén Hunyad megye közigazgatási bizottságának, melynek folytán az ügy fölkerült a vallás- és közoktatásügyi minis-teriumhoz. Csáky Albin gróf minis-ter, mint értesülünk, már döntött is ez ügyben: elrendelte a törvényesen nem engedélyezett zugintézetet működtetésnek megszüntetését, megfelelő rendeletet küldve az illető tankertleli főigazgatónak és értesítve emez elhatározásáról Hunyad- vármegyét is.

A szűret. A közönség tájékoztatása végett újból s most már részletezen közöljük a szűret határidőit. A szűret megkezdési határideje Paulis, Ménes, Gyorok, Kuvin, Kovaszincz és Világos, valamint Borosbeszre nézve szeptember hó 30-ka. Radna, Gálsa, Muzska, Magyarád, Pankota, Agris-Almás, Draucz, Aranyág, Silyingy, Lugozó és Apatelekor nézve október hó 7-ke. A vinczellek, október és hegybírák az adószedés körüli teendő folytan három nappal előbb szűretelnek. Hásonlvó kivétel, vagyis a vinczellek utolsó időben való szűretelés engedélyeztetett az ugynevezett ágriki kishegy, valamint a kövespatak-kontra trói szőlőkre nézve is, melyekben a szűret október hó 4-én kezdhető meg.

Iskolalátogatók. Aradváros községi iskoláikhoz a következő iskolaszéki tagok keltek ki iskolalátogatók az idei tanévre: A polg. fiúiskolához: Remete y F. Károly dr., Bing Lajos, János y Demjén dr. A polgári leányiskolához: Sima y István, Hász Sandor, Hegger Ernő dr., Arka y Kálmán, Boros Vida, Sebőpkész Ede dr. A nagykorú elemi leányiskola V. és VI. osztályához: Kuncs Elek, Schusztar Illés dr., Rosenberg Sándor dr. A nőpariskolához: Bing Vilmos, ifj. Kristófy János, Lukácsy Miklós, Hann Alajos, Print Lajos. A templom-utcai leányiskolához: Sallay Béla dr., Péterffy Antal, Varjassy József, Robitsék Agoston dr. Marschall Lajos dr. A templom-utcai fiúiskolához: Múlek Lajos dr. Vizer Péter, Pollák Gyula dr. Tarjányi Vilmos, Mádya y Mátyás, Szalay Károly. A Kossuth-utcai fiúiskolához: ifj. Kristófy János, Müller Károly, Marschall Lajos dr. A szentpéter-téri vegyes iskolához: Rosnyay Mátyás, Hann Alajos, Rosenberg Sándor dr. Fényes Desső, Frint Lajos. A kapa-utcai leányiskolához: Teleszku György, Nikollts Péter, Némethy Károly. Az nptelepi vegyes iskolához: Péterffy Antal, Györgyóssy Rudolf. A gáskülvárosi vegyes iskolához: Nikollts Péter. A polgári leányiskolában a francia nyelvhez: Institúris Kálmán. Az énektanúthoz: Institúris Kálmán, Sallay Béla dr. A pernyávi ovoida látogatására: Arka y Kálmán, Boros Vida.

Választási elnökök. Az október hó 30-án megjejtendő megyebizottsági tagválasztásokhoz a következők kildettek ki választási elnökökt: M. Pécska I. kertlethe ifj. Isekkutz István, II. kerületbe Bét h y Károly. Ó. Pécska I. ker. F a r k a s Sándor, II. ker. Petrovits György, Szemla kertlethe K ó v é r Márton, Kisperegő, K l é s Károly, Kutticsra Friebeisz Miklós, F. N. Iratoara Quilla Antal, Glogovácsra Kosz olányi Imre, Upanátára Muszkalaj János, Szabadhelyre Gyarky Gábor Gyorokra Pájya Mátyás, Berzovára K o n o p y Sandor, Radnára Ternaj gó József, Totváradra Beles Vazul, Soborsinra P a t t a y Gusztáv, Petriare O t t l i k Péter, R. Világosra Bohus Lajos

Kovaszinczra V e r t á n Péter, M. Világosra Bohus István, Pankotára T a k á t s y Sándor dr. Drauczra K ö n n i g s e g Földg. Drauczra D ó v i d József, Agrisra B a k u s á n Károly, Ternovára J a n k János, Ujszentannára O r t h József, Ujszentannára, Z o r á d Ferencz, F. Varsádra S z a t h m á r y Béla, Szent-Mártonra H u n y a d i János, Ottlakára C s u k a y Gyula, Zimándkőzre B e e s e y Hugó, Elekre W a t t m a n János, N. Kamarásra Csiky Ignác, Kispányra U r i o r a Antal, Csintyéreszkállá Antal, Zarándra K r á l i t z Gyula, N. Zarándra B r o n t s Nándor, Csérmőre K i s s Lajos, Szekudvarra S á n k a Vilmos, Gy. Varsánd. A S t e r n t h a l Adolf, Borosjénőre F e j é r György, Butyinsra S z i r m a y János, Alcsillre I n s t i t u t i o n s Gyula, Borosbeszre J á n Vilmos. Józshelyre B a r o s s Ferencz, Nagyhalomra L a c h n i t Márton, C a u c s a B a n h i d y István br

Eszkívő. Bog n á r Károly borszegi közleési derék jegyző, tegnap délelőtt 10 órakor vezetett el a h a r d t Irma kisasszonyt, öz. Eckhardt Ferencz szép és házias erényekben gazdag leányát. A menyasszony érdemes és tisztelt családjának ez öröme, részünkről a legigazabb szerenese kívánatainkkal járunk!

Katonai ünnepély. A Landon nyét viselő Temesvárt állomászot 29. gyalogezred folyó évi október hó 8-án megüli Belgrád bevételének emlékűnnepét. Ez emléknapon tájéztatók rendeznek a gyakolótérben ily cím alatt: "Belgrád bevételét" s a tisztek, valamint a katonák, kik e tüzjárték rendezésénél részt vesznek, oly egyszor ruhákban fognak megjelenni, a miniket annak idején viselték.

Uj honpolgár. K r i v a c s e k Károly aradi lakos, magy kir. államvasuti mozdonyvezető, a magyar honpolgárok sorába felvételét s a honpolgari esküt tette. **A szűret Aradon.** A gazdasági szék javaslata szerint a szűret Aradváros területén szeptember 30-ikán tartaték meg.

Áthelyezés. R e i c h Jakab aradi posta-és táviró segédtisztet a nagyváradi magy. kir. posta-és táviróigazgatóság sajtó kérelmére Nagy-Váradra helyezte át. **Szűretülökfigyelme.** Figyelmeztetjük az aradvárosi szőlőtulajdonosokat, hogy a szűret után borkészítéket a városi italmérisi felügyelőségnek saját érdeklükben okvetlenül bejelentétek.

Gyászjelentés. Részvétel közöljük az alábbi gyászjelentést: A legmelyebb fájdalommal áthatva közöljük, hogy a magunk valamint rokonaink nevében, hogy hön szeretett egyetlen leánygyermekünk S á n t a y E m m a a fiemei állami és Aradvárosi leányiskola V-ik osztályának volt növendéke, hosszas és súlyos betegség után, élete 14-ik évében, folyó évi szeptember hó 24-én, délelőtt fél 10 órakor jobbra létre szenderült. A megboldogultnak földi maradványai folyó hó 25-én, délután 3 órakor, fogják a szarvas utczai 1. számú házba a róm. kath. sírkertbe örök nyugalomra tételni és az engesztelő gyászmeádózat az elhunytnak lelki üdvéért folyó hó 28-án, délelőtt 9 órakor fog a helybe t. Minora atyák szentegyházában a Mindentőlának bemutatattni. Béke lengjen porai felett! Arad, 1889. évi szeptember hó 24-én. S á n t a y Lajos és Ilona szül. Prodocimo szülei, S á n t a y Béla, fivére.

Nyilvános köszönet. Ipartestületi zászlónknak f évi augusztus hó 20-án történt felszentelési ünnepély alkalmával részt annak folyamala alatt, részint időközben, postál uton a következő szives adományok érkeztek hozzánk: Krivinal Lonicovics József főispán 10 frt, Jasib Gyula, orsz. gyűlési képviselő 10 frt, Szöl Akos orsz. gyűl. képviselő 5 frt, Római katolikus egyház 2 frt, Protestáns egyház 2 frt, Izraelita egyház 3 frt, Királyi járásbírószék 1 frt, Hervey Kálmán főszolgabíró 2 frt, Előszászly Béla dr. j. orvos 2 frt, Kir. adóhivatal 2 frt, M. kir. dohánybevalót 2 forint, Tanítói tantestület 2 frt, Onsegyéző-egylet 2 frt Olvászó-egylet 1 frt, M. kir. Postahivatal 1 frt, Aradi iparkamara 1 drb. arany 5 frt, Purgly János birtokos 15 frt, Purgly Lajos birtokos 10 frt, Domanovszky Dániel ügyvéd 2 frt, Lakatos Lajos ügyvéd 2 frt 50 kr, Mátyffy Lajos ügyvéd 1 frt, Domanovszky Zoltán dr. ügyvéd 2 frt, Lakatos Árpád dr. ügyvéd 2 frt 50 kr, Kovasovics József bíró 1 frt, Lovrics Pál jegyző 2 frt, Vidoczky Prokop jegyző 2 frt, Mogyorósy Elek közgým 5 frt, Nenád Andrea v. pénz tartónk 1 frt, Asbóth Albert dr. v. orvos 5 frt, Ternovára J e f t a takarékpenztári pénztárnok 1 frt, Brunner E. kereskedő 5 frt, Kóvér Pál birtokos 3 frt, Asbóth Gusztáv birtokos 5 frt, Oszlár Gerő birtokos 2 frt, Heller Jakab regszle-bíró 10 forint, Bhaur James gómalom tulajdonos 3 forint, Kohn Flóop fakerekeskedő 5 frt, Pál Sándor gazdaliat 2 frt, Stífuszay József gazdaliat 5 frt, Wagner Flóop vendéglős 5 frt, Kalmár János iparhatósági megbizottak elnöke 2 frt, Hofmann Ferencz ipartestületi elnök 1 frt, Keller János iparos ifjuság egyjelalélnök 2 frt, Bignó Béla dr. iparos ifjuság egyjelalélnök 1 frt, Benedek Mihály 1 frt, Gyrosz Izák 5 frt, Hirschler Armin 2 frt, Mareozki János 1 frt, Schvazoz Gusztáv 2 frt, Bertel Ignác 1 frt, Sús Lipót 1 frt, ifj. Bertók István 1 frt, Eischer Herman 1 frt, Czibulás Sándor 1 frt, Steiner Flóop 2 forint, Hapák János ipartestületi elnök 2 frt, Romák Szofronia ipartest. szviza. 1 frt, Gyogyovics Akcentia ipart. szviza. 1 frt, ifj.

Klein József 1 frt, Hrankey István 4 frt, özv. Papp Peterus 3 frt, Braun Ferencz 1 frt, Báthori János 1 frt, Oláh Mihály 50 kr, Katona János 1 frt, Danó István 1 frt, Gyogyovics Milos 1 frt, idb. Kleju József 1 frt, Vaisz Samuel 1 frt, Bozskai János 1 frt, Maurer Gyula 2 frt, Vincze Lajos 1 frt, Baranyi József 1 frt, Czibulas Mihály 1 frt, Stronner Ede 1 frt, Saika J. 1 frt, Markó L. 1 frt, Varga Andras 1 frt, Kahr Ferencz 1 frt, idb. Bertók István 1 frt, Horváth Ferencz 1 frt, Pribiayecz Mihály 1 frt, Káló Koszta 50 kr, Rácz Gábor 1 frt, Lacaj Imre 1 frt, Katona Lajos 50 kr, Sántor Dén-s 50 kr, Szabó Dániel 50 kr, Komlódi Mihály 10 kr, Gálgóczy György 10 kr, Popovics Zsiva iparos ifjusági egyjel. gondnok 50 kr, Aradi ipartestület 2 frt, Makó ipartestület 5 frt, Pécska ipartestület 2 frt, D v a v á c y a i ipartestület 5 frt, Dévai ipartestület 5 frt, Révkomárom ipartestület 5 frt, Monori ipartestület 2 frt, Szege-di ipartestület 5 frt, B. Gyarmati ipartestület 2 frt, Vaczi ipartestület 5 frt, Szabadkai ipartestület 5 frt, Periamosi ipartestület 5 frt, Rimaszombati ipartestület 5 frt, Karánsebesi ipartestület 2 frt, Zentai ipartestület 5 frt, Nagy-Kumadarasi ipartestület 5 frt, Czeglédi ipartestület 2 frt, Újpesti ipartestület 3 frt, Nagy-Károlyi ipartestület 2 frt, B. Osabai ipartestület 3 frt, Losonczy ipartestület 2 frt, Budapesti építő ipartestület 5 frt. — Összesen 299 frt 20 kr. Míközben ezen útszettek átvételét e helyen is nyugtatjuk, a nemesekebló adokozónak, kik testületünk céljaira köröbatni igyekeztek, ezennel tisztellettjes s hálas köszönetüket nyilvánítjuk. Batonyán, 1889 szeptember 22-én G a v r i l o v i c s Antal, ipartest. jegyző, H a p á k János, elnök.

Adjmány. K r i v a c s e k Károly aradi magy. kir. államvasuti mozdonyvezető az árvaház javára 2 frt adományozott.

Arad nagyvár, Békés Gyula és Déva egy szini körület. Az országos magy. színész-egyletűl igázgató tanácsa felosztotta az országot 16 körletre. E felosztás szerint Arad, Nagyvár, B.-Gyula és Déva lenne egy körület. Ezt a beosztást így indokolták: Aradon lenne a tőii idény, mely után — ha szükségesnek látszik — Déván (megyei székhely szinterommal csak 149 kilométer Aradról) lehetne egy hónapot, a májst tőlteni; június, július, augusztust Nagyváradon, szeptembert B.-Gyulan. Arad Nagyváradal elégneek látszik egy körületnek, ill. tve egy szintarsulat elattására. Minthogy azonban Aradon tavasz felől már gyengülni szokott az idény, az ugy is közelebb Dévát, hol alkalmas szini helyiség és szép számú közönség van. május hónapra fől lehetne használni Nagyváradon, hol a hat hónapos idény soknak látszik. a június, július, augusztus hónapokat elöltírni, az aradi szintarsulat az ugy is utjába eső Békés Gyulan tőltethetne el a szept. hónapot eljászva nyári mosorát és készülve a télre. Szükséges lenne azonban, hogy Arad városa, mely az ingyen színházon kívül semmi kedvezményt nem nyújt, legalább a fűtést és világítást adná ingyen színészetenek, tekintettel arra, hogy más városok: Debrecen, Kassa, Szabadka, Saeged, Temesvár stb. tetemes segélyt adnak a színügy gyarapítására. Nagyváradon a szinkor igen drága; 25 frt egy órádásra s a város — pedig elég tehetséges lakossággal s virágzó ipar és kereskedelemmel — semmi anyagi segélyt nem nyujt az ott működő társulatnak, melyek pedig igen gyakran vesztéséggel zárják be az idényt. Illo és sztkéses volna tehát, ha Nagyvár ad egy szinkört építtetne (színházat építtetnie már volna, mert vicos miből s mert ma elő nyári állomás, melyen a legjobb társulatok K p v a kapnak, míg ha színháza lenne másod harmadrendű állomás lenne) s a szinkört ingyen bocsátán rendezésére, vagy pedig évi 1000 frtal segélyezné színészét. B. Gyula és Déva szinzen nyujthatnának némi kedvezményt, tekintettel arra, hogy e körletti beosztás mellett mindíg jó, az aradi társulatot nyernék."

A hivatalos lapból. B e n e d e k József szegedi segédtelkéönyvezető a királybelmelzi járásbíróshoz: telekksayvezetővé neveztetett ki. M o d t A rád vízaknai kir. járásbírószék telekksayvezető s szegedi kir. törvényszékhez helyezetett át.

Megérdemelt lezko. A kereskedelmi és iparkamara B a r o s s minis-ter által egybehívott ankétéje ügyében a temesvári kereskedelmi és iparkamara E i s e n s t á d t e r Ignác elnök és S t r a s e r Albert titkar aláírásával körlevelet intézett a kereskedelmi és ipartestületekhez. Hogy miképen gondolkoznak a temesvári kamarában a magyar kereskedővilág kötelesegeiről, jellemzi ezt a körhírnéy, hogy a kamra hivatalos átiratát n e m e t ü l küldte szét. El se hinnék a dolgot, ha a "Südungharischer Grenzboten" mely a hírt közli, nem közölne egyszerűsind a hazafias nagybecskereki ipartestület választási elnökét a melyben fű leztek talt a temesvári német uraknak. A n. becskerekiek, mielőtt az ügy érdemére, az átirat tartalmára ténének, eszel a bevezetéssel kezdik felelőtúket: "Készzevétel választva aug. 31-diken kelt körlevelettel, nem folytathatjuk el bászafias méltatlankodásunkat a fölött, hogy a temesvári kamara 22 évvel a nemzeti alkotmány helyreállítását után s a dél-magyarországi magy. nyelvteljesző egyletűlek évek óta folytattot "sikeres működése dacára még mindíg nem mondott le germanizáló tönkvéseiről s hivatalos iratokban, a minő a jelen átirat, a német nyelvet használja. Ez állapotonkra való tekintettel találja természetesen a temesvári kereskedelmi kamara, hogy a nagybecskereki ipartestület, mint hazai törvény alapján fönnálló intézet, félretelve minden udvariassági szabályt, az említett körlevelére nemzeti magyar nyelven felel." — S ó s s a Ferencz elnök és D a n k u l o v Péter titkar alá ezt a helyes feleletet.

Fecske-halál. A várattal bekövetkezett időjárás temérdek feleket pusztított el. A kis jóságok a hideg és éhség miatt elgyengültek, a nádok a megérő foltól a repkedés keresztékélek, belehulltak a vízbe s lassacskán elmerültek. Az utczák is mindezfélé halmak a kis madarak.

Elvi határozat iparügyben. A földművelésügyi minisztérium legutóbb hozott elvi jelentőségű iparügyi határozatában kijelentette, hogy a munkaviszonyból eredő kártérítési ügyekre nézve az iparörvény 176-ik §-ában meghatározott illetékességtől való eltérések nincsen helye. A hivatkozott szakasz értelmében ugyanis a munkaviszonyból eredő vitás kártérítési ügyekben elsőfokúlag az iparhatóság van hivatalos eljárni s így a feleknek nem áll jogaikban, szerződésileg kikötött azt, hogy vitás ügyekben más hatóság járjon el.

Megőlt a villamososság. Temesvárról jelentik levelezőnk, megrendült szerencsétlenség történt vasárnap reggel a gyártóvárosban. Schieber János, 15 éves, molnárlegény, ablaktisztogatással volt elfoglalva a malom első emeletén. Egyszerre csak kihajított és csupa kedvtelésből a falról 75 centiméternyire fűtő villamos vezetékhez nyúlt balkezelével, míg jobb kezével az ablak keresztfájába fogódzott. A drótot körülvevő szigetelő anyag az eső következtében teljesen az élvén ázva, Schieber olyan ütést kapott, hogy egyensúlyát veszítve a kezével a második drótot ragadta meg; ezáltal a borzasztó erejű ellenáramlat is testéhez hatolt és Schieber úgy angyalabban a pillanatban szörnyen halt. Kezei alatt az elszűrt anyag lobogott és az által lett figyelmessé a földmúlár, ki azonnal felrohant az emeletre, de már csak a szerencsétlen fiatal ember holttestét vouhatta be az ablakon keresztül a malom bejáratba. A rendőrség azonnal szigorú vizsgálatot indított és kiderült, hogy a világitási társulat a szerencsétlenségét nem okolhatta, mert a vezetőket a malom falától 75 centiméternyire van és Schiebernek ki kellett hajolnia, hogy azt elérje. A szerencsétlenség magánvilágítás vezetékek történt; az utcai világitás külön vezetékekkel bír. A villamos világitás már körülbelül hat év óta van bevezetve a malomba, de eddig még semmiféle baleset sem történt.

Döntvény kaszinók számára. A királyi kuria a minap kimondta, hogy nem forog fenn rágalmas az illetőleg becsületesség, ha a rágalmas és becsületesség tények valamely kaszinó panaszgyűjteményébe irattak a kaszinó tulajdonosok által azokat. Az eset, mely erre az érdekes újtételre okot szolgáltatott, a következő: D. Gyula tenkoi lakos rágalmas és becsületesség miatt panaszt emelt Pr. Gy. járásbírósi bíróságra, szabadságát állományú honvéd főhadnagy és S. L. Erdész ellen, mivel azok a kaszinó könyvébe becsületesség dolgokat írtak be róla. A bíróságok főmentő ítéletet hoztak, mert noha a kaszinó panaszgyűjteményébe írt dolgokat a tagoknak talán erkölcsi kötelességük is megtekinteni, de azért a panaszgyűjtemény csak egy, még pedig annak a testületnek a tulajdonosa, melynek a panasz elintézésére kötelességben áll s éppen úgy nem súlyosítja a panaszgyűjteménybe írottakat, mint nem súlyosítja a panaszlevelebe írottakat, habár azok nem egyes hasznos társas bíróságok adtak volna is be. De nem lehet a becsületesség és rágalmas vétségének tényállását megállapítani azért sem, mivel a vádak nem nyitnak másoknak mondattal el, hanem a kaszinótestületnek jelentettek be, hogy az a vádak mint saját ügyét vegye vizsgálat alá. A panasz maga beismeri, hogy a panaszgyűjteménybe írt vádak alapján a tagok sorából kizárják, beismeri, hogy e miatt jogorvoslatért folyamodott és azt a választ nyerte, hogy ügyébe a felsőbb hatóságok bele nem avatkoznak, tehát beismeri, hogy a panaszgyűjteménybe írottakat azok a kiknek szót, valóknak találtak. Minthogy pedig a testület határozata ellenében az ott eldöntött ügy miatt más bíróság előtt vad nem emelhető a vádlotk felmentendők voltak.

A fillozokera terjedése. Lippódi írják lapunknak, hogy a filloxera a traumai szőlőhegyen fellépett. A hatóság megtette az intézkedéseket, hogy a veszedelmes rovar továbbterjedése megakadályozásáért. Mező-Bény és B. Csaba községek szőlőiben s filloxera jelenléte konstatastván, a két község határa alá helyzetett Szentgyörgy-telepű filloxerát H. M. Váscrhelyen is.

K et tárgyalás mint lapunknak írják, a nagybeszekeréi városi képviselőtestület legutóbbi ülésében. Az a rtki eset történt ugyanis, hogy a temesvári szert püspöki konzisztórium és a becskeréi szert hitközség egyhangúlag átirattal intéztek a városi képviselőtestülethez, a melyben azt kérik, hogy P. P. Nits Lyubomir gör. keleti főesperest mozdítsa a város a közegazgatási közigazgatási hivataltól való hittanyitástól és a gimnáziummal való szerb nyelvtanításra. A két átiratban a főesperesnek szinte lehetetlen mérvű hanyagsága van felhívva legfőbb panasz gyánat, de a következő szövegek több részlett is tudak mesélni a hittanár úr viselt dolgaiat, melyek közt nem utolsó az, hogy saját mulasztásainak palástolása végett tömegesen szekundába szeltek pánálni a tanulókat, kik az által ismétlésre szorítottak. Jellemző volt, hogy Dimitrievits dr. városi tanácsoson kívül, a ki a rögt ni elmozdítás mellett szót, valamennyi szerb szónok hovenen kélt ki a kötelességmentes főesperes ellen

és csak két kollegája, Klein dr. fő-rabbi és Szalay er. lelkész kérte a rendes vizsgálót elrendelést. Végre is a képviselőtestület valamennyi szavazó 9 ellenében a rögtön felhívta az írásbeli jelentést, mely határozat ellen Klein dr. főrabbi felebvezést jelentett be.

Kijavította. Az űz hivatalosan beállított, s elég hívősen. Egy fiatal katona éppan arról beszélgetett két hölgygel, akiknek hájál már rég elvirágoztak. Sajnos, hölgyem, már itt van a vénkis... Akarom mondani a vén huszármeztáros nyara.

Vakmerő rablás. Marillavölgyből írják, hogy egy 15 fejből álló rablócsapa vasárnap éjjel, tetőtől talpig seifegety-ve, betört a kurszalomba és jíz ott alkalmazottak személtárát elvitte a Wertheim pénztárt. Az ajtóknál és alatt 5 rabló állt őrt. A megrémült személyzet munkái sem mert s csak reggel, mikor a fűrdövendégek mutatkoztak, volt bátor-ságuk előjönni rejtkekülyökül. A vakmerő rablók üldözése a lugosi csendőrszarny-parancsnokság összes személyzetét mozgósította. A pénztárban mintegy 7000 frt volt. Mint hírik, az oravicai csendőrszarny 3 rablót elfogott. A „Sz. H.“-nak ez eetről a következőket írja tudósítói: A tíz év óta fennálló marillavölgyi fűrdöben, a mely bár fűnyveserdőkkel borított hegyekkel van körülveve, a melyeken tul az elszőrtan fekvő oláh községekben rakonaztlan, vad nép lakik, már hat év óta nem történt semmi a közbiztonságot megzavaró esemény. A nép elfogta azt, hogy a marillavölgyi fűrdő, a hol egész nyáron nagy nri közönség keresi az üdülést, nagy hasznára van a vidéknek; másrészt az oláh nép soha-sem gondolt arra, hogy a gyógyfűrdő, ahol egész nyáron annyi vendég van, megtámadja; nem is gondolhattak erre, mert a fűrdő egy épületből állott, a hol több mint 160 szobában laktak a vendégek. A nyár elmúltával most ezek száma kilenczre apadt le. Ez a kilencz vendég október elejéig akart a kintő gyógyhatású fűrdőben maradni, ha egy olyan esemény nem jön közebe, s amely szétrebontta őket. Vasárnap éjjel 11-12 óra között fegyveres rablók hatoltak be Hoffenreicher Jakab dr. főrdő tulajdonosnak az első emeleten levő irodájában és az erős vaszeggel falhoz erősített Wertheim-szekrényt, mely több mint 9 mm-ásanyji súlyú volt, pokrocokba gőnyölgötve levitette a lépcsőn, szekérré tették és elhajították a fűrdőtulajdonosnak, s a vendégeknek másnap reggel sejtelmük sem volt, hogy kik követelték el a betőréses lopást. A nyom Oravicz felé vezetett; mert azon az uton a távírvonalok el voltak vagdalva. Oraviczra felé egy fűnyven megleltén az egyik marillavölgyi ör kalapját. A fűrdőkörk sem tudnak semmi fölvilágítást adni, mert a fűrdőkörk megérkezett csendőrszarny rőgton megkezdék a nyomozást. A Wertheim-kaszában 1500 frt készpénz és 1500 frt értékű ószer volt, a melyek a fűrdőtulajdonos nevének tulajdonát képezték. A fűrdőtulajdonos és családja az irodával szemközti lakik a folyosón, de nem hallottak semmi zajt. A postamesternő ábrét föl egyedül a zajra, Hallotta a zőrejt, kinézett az ablakon és felfekarczu, fegyveres emberek látott, a kikről határozottan állítja, hogy nem oláhok voltak. Összesen 12 embert számolt meg, a kik meztelen, némán jártak-keltek. A postamesternő szobájában villamos csengőttyű van, de nem mert meghuzni, mert attól félt, hogy ha előszaladnak a vendégek, a rablók fölkonozolják őket. Hallásos fölélem között várta a virradatot, a mikor lerohant a fűrdőtulajdonos lakásába. A rablók úgy hatoltak be a fűrdőházba, hogy a földszint uvegajtójának az alsó ablakát betörték és azon onyulva a zárbán volt kulcsot kinyitották az ajtót. A fűrdövendégek, a mint megtudták, hogy éjjel, a mig ők nyugodtan aludtak, milyen közel álltak ahhoz, hogy fölkonoztassanak, annyira megrémültek, hogy valamennyien fölpackottak és elhagyták a fűrdőt. A szegedi kerületi csendőrszarnyhoz érkezett távirati tudósítás szerint a marillavölgyi betőréses lopást alkalmasint a Szerbiából kizsírított 12 tagból álló rablóbanda követte el, a mely val szűnleg két fűrdőbéli őrel is őszeköltesben állott.

Föloldott sertesbeviteli tilalom. A porosz kormány a magyar sertesek ellen átrendelt bevitteli tilalommentéken könnyítést tett. Megengedte ugyanis, hogy a magyar sertesek élő állapotban Kobányáról levágtatás céljából Beuthenbe (Poroszország) be szállíthatók legyenek.

Paraszt tréfa. Józsefiván a napok Bergemann József a felletti hozújában, hogy a közegyi irodában senkit sem talált, mikor adót fizetni akart, két éves méncsikóját az irodába vezette és ott bezárta. Mikor a bíró Bergemannvart és miatt kérdőre vonta, ez nevezte azt mondotta, hogy azért zárta oda a csikót, hadd tanuljon ez adót szedni. A tréfanak a rekási járásbírósg előtt még egy felvonása lesz.

Fedeztetési állomások Temes megyében. A jövő évi fedeztetési állomások megállapítása iránt eszombaton tárgyalás volt Temesvármegye alispáni hivatalánál. A tárgyaláson résztvettek: Suvich Tivadár őrnagy, a nagykövetségi kir. állami mentőtelep parancsnoka, Witzinger Alajos ezásados, a varseezi kir. mentőtelep parancsnoka, ifj. Ormás Zsigmond kir. tanácsos alispán, De sechán Achill vármegyei lötenyestési bizottsági elnök és Lendvai Miklós vármegyei aljegyző. A bizottság a következő körszégeket jelölte ki fedeztetési állomásuk 1890. évre: Bavaniste 2 mennel, Datta 3, Delibál 2, Gyarmatha 2, Gattaja 2, Gilád 2, Károlyfalva 3, Kisfalud 2, Kubin 2, Lippa 2, Majlátfalva 2, Monostor 2, Mramorák 3, N. Szt.-Péter 3, Orczyfalva 3, Rittberg 3, Saág 2, Szépfalu 2, Szinzerag 2, Traun 2, Temes-Rékas 2, Temes-Ujvási 2, Zeebely 3, Zádorlak 2 és Versecz 2 m. nnel.

Kritikus napok. Falb Rudolf szerint az időváltozás, mely északi és déli Oroszországtól Párisig érezhető volt, szeptember

15. és 16-ika közt meteorológiaiálg ismét feltűnő jellegűt öltött. Az időjárás után itálve, e változás oka minden kétséget kizárólag ama depresszióba lelly magyar-azát, mely szeptember 9-én a finn tengerből felett keletkezett s utját délnyugot felé vette. A rostani időben csakugyan különös, szokatlan indító-oknak kellett lennie, a mi e tümenényt létrehozta. Innen magyarázható meg a szél változása, mely szeptember első napjaiban, hol mint északi, hol pedig mint déli, vagy délnyugoti szél jelentkezett, mint ilyen 12-én zápporal és hőesés i vegyes időváltozást okozott, / Eneh-járult az is, hogy szeptember 16-án kontinens legnagyobb részén fagy állott be. Szeptember 8-én tehát valójában kritikus nap volt, mely a mi vidékeinken egy nappal később közszóntott be.

Elvarázsoló éjjeli bakter. E tragikomikus eset a szomszéd vármegye egyik községében így esett meg: Kedélyes hazimulatság végetelével rózas banguitában tért haza éjjel után a hazi kisasszony bajaitól s a szives házigazda pinocéjének kitűnő produktumait magasztaló galvallir. Csenedesen fűnyrésztve s visszagondolva azokra bibájós pillanásokra és észbolondító mosolyokra, melyekben őt a falu legszebb leánya oly pazarul rezesítette. Kimondatlan édes érzelmek töltötték be szereleműt dagadó szívét; boldog volt sakarta, hogy erről ne csak az egész világ, hanem az éjjeli bakter is ve-gyenes tudomást. A járda szélén gubbaszkodó bakter előt fel is tárta szívének édes titkait s arádozó szavakkal felvilágosította őt, hogy az ősszes létező lányok között az ő ideálja egy magasan áll, mint az Eiffel torony az aereánszeid hazának kéménve felelt. A bundás atya egyikkedvűleg dörmögte helyeslést. Az éjjeli bakterek tudvalójleg a bősézésdúségnek nem barátjai. E helyeslő vélemény jó évén a mi fiatal emberünknek, leereszkedő jóvássággal s vállát megvergetve így szólt a sőtétség emberéhez: „No Mihály bácsi! kendj a legderékabb bakter, akit eddig ismertem s ha az apai jussot visszaváltom, megfogadom dinnycsodáim! E vérmes kilátás végre megtört a magasatlat egyéniség egyikedű nyugalmát s midőn a félig elszívott kútbát is a szájába akarta dugni a fiatal ur, felegyenesedve, félelmes fogait viceorítva, vérgyászost mormogás kíséretében át akarta ölelni őt egy valóságos inpozás h a s a s i m e d v e... Az érzelgős fiatal ur szívében erre a boszorkányzerű átváltozásra azonnal másodrangúvá degradáltott a szerelem érzélem, helyét a fogvacsogató félelem foglalta el; inának teljes megfeszítésével rohant az őt nyomban követő medve elől oltalmat keresni. Rémes kiáltására végre a közeli utca lakóival együtt felboredt a korszombán a becsületlen talian is, aki a borgösteöl aláva éppen akkor kenyérszerkesi medvéjeinek dinnycsodáival avan-zisirozásáról álmodozott. (K)

Torontalmegye marhajású-utjai. To rontál-vármegye közönsége marhajású utajul a vármegyében levő államutakat és a megyei utakat jelölte ki; ezenkívül 81 vizonális utat jelölt ki marhajású-utaknak. A marhajású-utak csatlakozással bírnak: Temesvármegye felé Nagyfaluvá, Varjaszá, Kis Becskerekkel, Saaghal, Csakóvárval, Dettával, Verseezel, Károlyfaluvá, Bavanistével, Posiozezal; Csanádvármegye felé Makdóval, Apátfaluvá, Nagyakkal; Bács-Bodrogvármegye felé: O-Kanissával, Zentával, Adával, Mohollal, Zsabyával, Titledel.

A száj- és körmfajás, egy látszik, egyre nagyobb mértékben terjed az állatok között. A bács megyei alispáni hivatalból érkezett értesítés, hogy Tinójáron és Mély-kuton is kiűtt már a szarvasmarhák között ez a járvány. Félégházan e miatt a f. hó 29-én tartandó vásárra nem bocsájtok be a szarvasmarhákat, juhokat és sertéseket.

Vásári hirdetés. A nagy lak i országos vásár, mint az aradi rendőrkapitányasága tudatják, e hó 28-án tartatik meg.

Egy végezt főreláista — szaba d óraiban — correpetitor na k alsóbb osztályú realiskolai tanulóhoz ajánl-kozik. — Hol? megmondja a kiadóhivatal.

HAZÁNK ÉS A FÓVAROS

Tisza Kálmán és Natália öszszűtkö-zése. A pikésa osim nem rejti magában pikantériát: Tisza Kálmán nem találkozott a tengeri fűrdőben Natálival; sem Budapesten nem látogatta meg őt, a szép, de mak-ranzos királyasszony, a mit a gonosz nyel-vég féremgyarazhadtak volna (kivált mikor Tisza Kálmánú Biharban kertészkedik). Natálát Zimonyánál, szemben a szerb főváros sai vette ösbe Tisza Kálmán s addig járt nyomában, mig belevágt — az orrárt, tud-niyik a Tisza Kálmán nevű gőzhajó útábe bele orrárt a Natália nevű kis helyi gőzösbé, mely nem osekély kárt szenvedett, náky rést kapott az alján s most jó ideig fogják foltozhatni. Embereket nem vezet el, de több megsebesültek.

Még egy lépéppet sárge-fekete zászló. Az „O. E.” ezeket írja: A monorihoz h a s on ló eset történt a mul éjjel Úllón is, hol Vojnárovic Sándor ezredes lakásáról szúntén elűnt a sárge-fekete lobogó, melynek csak összetört nyelét találták meg a s országúti árkban. Ugy Monoron, mint Úllón a csendőrszarnyok kiadott a szigorú parancs, hogy a tetteseket a legnagyobb érellyel nyomozzák ki.

A feltékeség tragédiája. E hó 19-én Porozló mezőváros megrázó tragédia színhelye volt. Mándy Imre gazdaságt feltékeségből agyonlőtte Tóthmayer Ferencz főorvost, s azután a saját életének vetett véget. Az eset részletei a következők: Mándy Imre fiatal szép nejét, a ki már

hősz-bb idő Sta betegeskedett, Tóthmayer gyógykezeltte. Az orvos teljes odaadással ápolta a szenvedő asszonyt s Mándy, ki nagy mértékben feltűnő volt, az orvos kö telességűzt eljárást félremagyarázta, gyaznakind kezdett. S bár az orvos egy leve- lőben Mándy gyanuja alaptalanságáról meg-győzni is igyekezett, ez még sem hagyott fel bűnös gondolataival, s midőn egy nap arról értesült, hogy ideigencsen betöl-tött állását elveszté, a látta mint hagyja el neje, dr. Tothmayer ellen ósálós bosszút esküdött. R-volvart vatt magához s felke-reste az orvost, a kitől bizonyítványok kért. — A mit sem sejtő orvos, midután a sztruktlet már beállt, az ab-lakdeszken skarta megfíni a kért bizonyítványokat, midőn Mándy a tizenkét mil líméteres revolverből reál lött. Az orvos egy hang, egy jaj szó nélkül meghalt. Uíve mar-dott a széken, egyik kezében a oszgarasttát, másik kezében a tollat tartva. Csupan a feje hanyatlott le. Mándy ezután egy lépést határvla szájába lött. Az erős töltény ószo roszolva a koponyát rögtoni halált okozott. Dr. Tóthmayer még fiatal, alig harmincz éves megnyerő kűlesejé, kedves, szerény modoru ember volt.

Ereklye a szabadságharcból. A nemzeti museum becses ereklyével gazda-godott: a viráségéről híres 1848-as har-madik honvédfőszőlő zászlószerűjét adta át hatón Földváry Lajos br. őrnagy megbízásból Cs. táráry Lajos honvédszázadas a museum igazgatójának. A fehér, vörös és sötét zelyemből ké-szült, vastag ezüst himzetti szalagok tökéle-tos épségben maradtak meg s a következő felirattal vannak ellátva: „Honvéd III. zászlóalj 1848. Földváry Lajosné szül. Saita Aloisia királyért, hazáért, alkotmányért. Jobb jöve dót a hasznak, bus napjai már val-na de.” A zászlónya ugyanis a szalagokat beklőző Földváry Lajos bárónak anyja Földváry Lajosné szül. felsőbri Saita Aloisia, a zászlóaljnak parancsnoka pedig Földváry Karoly ezredes volt.

Rövid hírek. A C a t t y-j u b i l e u m alkalmából a poszonyi rendőrség nagyobb arányú óvintézkedéseket tett, mert tüntetésekől tartottak; de a közönség olen-kezőleg szívélyesen megjelenzte az agg tá-bornokot, mikor ez a faklyszenne slatt az erkélyen megjelent. — A v u k o j i a r a n y b á n y á k egyikében a Péter-Pál-tárna beomlott a egy munkás meghalt, kétfő életveszélyesen megsérült. — M i s k o l c z o n Éva Ernő ügyvéd és Bácsy Béla szolgabírószági tisztviselő párbajt vívték s Éva oly súlyosan megsebe-sült, hogy felépüléséhez kevés a remény. — U j j i d é k e n a jövő hó első tele-vén tartják a választást Ferubach Antal gyilkossági próbén; Fernbach már teljesen meggyógyult s védőjélő Zombory László újdíki ügyvédet választotta. — K e c a k e m e t e n betőrés kísérle-tet meg a vasúti állomás pénztárszobájában, a pénztárt részben már feltesztítették, de ekkor az örk észrevették s a tolvajok megugrottak.

NAGYVILÁG

Lelki vaksg. A berlini klinikán a minap egy ritka betegséget esetet konstata-ltak: egy ötvennégy éves újsz jelentkezett or-vosi megvizsgálásra, a ki egy idő óta nem képes megismerni a látott tárgyakat. Az elője tartott lángha belenyul s csak az égési (fájdalomról veszi észre, hogy láng van előtte. Egy csomag kulcsot csak akkor ismert fel, mikor megosorgették. Szappandarabot a szá-jába vett s csak a megizelés után tudta megmondani, hogy micsoda. Ezt a sajátsá-gos és ritka betegséget az életlan „lelki vaksg.” néven ismeri.

Bika és vasparipa. Hajmeresztő je-lenet színhelye volt minap Svájcban a Chaut-de fondsból Neidenburgba vezető országut. Egy vasparipás ugyanis kisebb tehénosdával találkozott, melyet egy hatal-mos bika vezetett. Az utas odaszől a pász-tornak s megkérdezte tőle, nem-e veszedel-mes dolog a bika mellett elvasparipázni. A válasz kissé homályos volt, de az elszánt sportman nekivágott és villámgyorsan elrohogott a tüsszessémm állat mellett, mely egyszerre megadul és vesztetlen üldözni kezdte a kőkerekű szörnyeteket és „lovassát” így tartott ez több kilométerre végig, mig elvége a bika kifáradt és elmaradt. Ez volt szerencsje a vasparipásnak, kit csak a vé-letlen szabadított meg a biztos veszedel-lemből.

Nők meetingje. A párisi hölgyek ugya-nek erősen küzdenek a nők jogaiért. Pénte-ken este ismét gyűlést tartottak a „La Jeune France” fogadóban, melyen nem kevesebb mint 1200 polgártársnő részt, koruknál fogva mindannyan elég érteket arra, hogy komolyan tanácskozzanak. A gyűlésből azon-ban nagy spektakulum lett, mely érdemes volt egy karikatúrának irónjárja. — A rab-szolgasságok ellen sikra szálló hölgyek a gyűlés alatt több eszmét pendítettek meg, mint sok képviselőhöz egy egész ülészak alatt. Persze ez eszmék a mily eredetiek, ép oly neveltségűek is voltak. L-gokosabban beszéltek közülük Normau asszony, ki alapos fesszettegésben a főzökanálhoz, varróűthöz és a gyermeknevelésben utasította a járom-alól szabadadni vágó elégtelenséket. — E-gy lázadó párisi nő vad, haraggal kiáltotta oda Normandné asszonynak: Ön lehet jó dakja, de rossz asszony! Ezzel az emlékezetes gyűlés véget ért.

Királynék étkéseze. Vik-toria angol királynő kizárólag a skót konyhát kedveli. Az ő étkéseze rendszeren szabíztt-levesell kezdődik. Különösen szereti a nyers sonkát, sőt iszik és igen kiűlt szász konyerét eszik. — A s e d k i r á l y n é étkéseze kiadósabb, rendez-etn beisteakot eszik minden étkesénél, igen gyakran nyers lazacot, svéd módra két

szívó, azután sző babot és olajban süttő-jóást. — A n e m e t u d v a r n á l a francia konyha van divatban. De Vik-toria császárné jobban kedveli a angol konyhát és mindenek felül szereti a sötte-menyeket. — A b á d e n i nyvherozegné őnmaga főzi pompás kávéját igen izléso oroszos kávészóben. — A z o l a s z u d v a r n á l mindig kis arany edények-ből étkeznek. Csak olasz bort isznak és mindig van f r i t t o, az artiookából, kakas-taréból és májból készült étel. — A p á r i s i g r o f n é elfogadta az an-gol konyhát. A u n a l e herozeg aszta-lán naponként feltalálja a foghagymalevest. — I z a b e l l a királyné nagyon szereti a castiliai ooido-t mindennel, a mi azzal jár. Naponként van asztalán valenziai rizs. — A s p a n y o l r e g e n s k i r á l y n é az osztrák konyhát szereti. Sültkeket eszik heűtűt gyümölcsöszel, különösen ribizkéből. Spanyolországi tartózkodásának első idejében külön konyerét evett, melyet egyik osztrák kisérője stított számára.

Az Eiffel-torony kitűnő üzletnek bizonyul. A beűzetett tőkának negyedik ötödét, azaz a negyedik milliót, fizetik most már vissza a részvényeseknek. A beűtel május 15 től szeptember 15-ig nem keve-sebb, mint 4-7 millió frank volt. A részvény-tőke pedig 5-1 millió. A kiállítás végéig az egész tőke törlesztve lesz.

Orosz kűldetés Albrecht főherozeg-nél. Az orosz zsidáscezdorndék Krűdóne báró ezredes, Hymsochieff herozeg ezásados és Doligovszki őrmestereből álló küldöttségé-tiszteltet hétéon dűlelőtt Albrecht főherozeg-nél, a tábornagy bécsi palotájában. Albrecht főherozeghez a ki orosz zsidászé-zred ezredesi egyenruháját és az orosz Szent-György-rend jelvényét viselte. Krűdóner báró intézett rövid üdvözöl beszé-det, majd átnyujtotta a főherozegnek a 17-ik orosz zsidáscezdorndék tisztikarának arc-ke-pelt tartalmzó díszes albumot. A l b r e c h t főherozeg néhány rövid szóval köszönte meg az ajándékok, majd a küldöttség minden tagját megözölással bűntette ki. Az orosz tisztak delűtan Albrecht főherozegnél ebédre voltak hivatalosak.

Rövid hírek. A n g o l u r n ö k most azt a divatot kapták fel, hogy lovak számszára, melyeket magok hajtának, magok hímzőnek pompás takarót, néha egész ver-sekkel, sőt bibliai mondatokkal, ragyogó arany és ezüst betűkben. — B r o w o dr. amerikai hírneves elmegyógyász s a blomvingdalei telebházn volt igazgatója maga is megörült a egy őrizetlen pillanatban ki-részegte magát. — L o n d o n b a n részvényeket beocsátanak ki a perzsis birod-a mi bank megalapítás végett; a rész-vénytőke egy millió font sterling lesz.

IRODALOM ÉS MUVÉSZET

Uj zeneművek. N á d o r Kálmán tővárosi zenemű-kereskedésében megjelen-tek: 1. Z ó n a - l i a o p p, songorára Zserk Rosenzweig gy Armin, Ara cz kr. 2. He j d e h a n g o s a B e s e s a l i c s a r d a s G y ő t ó r o n g e m e a s z e r e l e m, n e m t a p l á l országzserte kedvelt dalok N á d o r Gyulától. Ez utóbbi már 4-ik s ezuttal kiválóan díszes kiadása a két dalnak H o m i c s k o sikerűlt czim-lapjával. Ara 50 kr.

Szerkesztői szönet.

A „H. H.” kiadóhivatalának Budapest. Nem szottak egyik lapot se közölni. — Bannl. Pogácsa jó néven jűtöl sváncankat: és ne írjon róla, de soha vesztel. — Kiváncok! (Arad.) Bogdanovics György; pártuk egyik királó publicista-képvise-lője-nejének — írni nove.

KÖZGAZDASÁG

VEGYES KÖZLEMENYEK.

Szeas-űzet. (Szeptember 24.)

(H.) Szeas. Készaru nagyban 49—, ki-csinnyban 49.50 hóról nékül pr 100 Liter o/ beleértve 35 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabonárú. (Szeptember 24.)

Méréselt vételkűd korlátlan kínálat, Forgalom 26000 m.m. változatlan. Osai busa 8.37—39. Tavasi busa 9.01—02 Maj-juniusi tengeri 5.47—48. Oszi árpa 6.84—88.

Hivatalos árlolya

a budapesti áru- és értékek társadán 1890. év szeptember hó 24-én.

Magyar aranyárúradék 1. sz.	99.75
magyar papírárúradék 5.	94.70
magyar vasúti kőszén	—
magyar keleti vasúti államkőszén 1. kib.	99.75
magyar keleti vasúti államkőszén 2. kib.	117.
magyar keleti vasúti államkőszén 3. kib.	117.
magyar földtehermentési kőszén	104.75
magyar földtehermentési kősz. szaradék	104.75
Temesvári földtehermentési kőszén	104.75
Temesvári földtehermentési kősz. szar.	104.75
Erőslyi földtehermentési kőszén	104.75
Horrái-szalony földtehermentési kőszén	—
Magyar szőlődénnyavasítási kőszén	99.75
Magyar nyeregomány-sorsjeggy kőszén	198.
Tiszaszalonyi és szegedi sorsjeggy	129.25
Osztrák járadék papírban	84.50
Osztrák járadék ezüstben	110.50
Osztrák járadék aranyban	119.
1890-iki osztrák államkőszén	129.
Osztrák-berzei államkőszén	910.
Osztrák hitelbankrészvény	813.
Osztrák hitelintézet részvény	807.30
Ö. és kl. arany	5.8
20 frankos arany (Napoleon d'or)	9.50
Német birodalmi márká	86.55
London	119.70
30 márkás arany	117.0

Felölő szerkesztő:

HINDY ÁRPÁD.

BUDAPESTI TŐZSDE.

Szeptember 23-án.

	Pénz	Arany		Pénz	Arany		Pénz	Arany
M. kir. arany. adóment. 48	99 50	99 80	Magy. orsz. bank részvény-társaság			Pesti közti vaspálya	430	432
" papírrészek adóment. 58			Oszt. hitelintézet	303 90	304 10	Pesti közti vasp. élvezt-jegyok	110	215
M. v. költ. 120 frt o. é. (300 fe.) 58	94 65	94 85	Oszt. magyar bank	880	885	Budapesti III. ker. takarékp.	168	110
M. v. költ. 120 frt egyes dbkban			I. magyar iparbank	153	156 60	Országos központi	452	457
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 58			Pesti magy. keresk. bank	712	715	Pesti hazai első	7325	7525
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 58	99 75	100 25	Bécsi bizt. társulat	188	17	Egyesült Budapest fővárosi takp.	452	455
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 58	112 25	113	Bécsi élet- s. jár. bizt. társ.	215		Magyar ált. takarék, részvény.	88	89
M. kir. nyereség-költsége 100 frt	137 50	138 50	Első magy. általános bizt. társ.	3140	3150	Alagut	145	147
" 50 frt drbja	137	138	Fonciere pesti bizt. társ.	66 50	67	Általános waggon közös. társaság	69	72
Tiszai s. szegedi kölcsön 48	130	131	Magyar-francia bizt. társ.	180	180	"Franklin"-társulat	198	200
M. k. földm. kötvények 58	104 75	105 25	Pannonia vissz. társ.	945	955	Ganz és társas. vasón, és gépgyár	826	830
" 1867. zárad. 58	104 75	105 25	Concordia malom	528	531	Geschwindt-féle szeszgyár	330	332
M. k. földm. kötvények temetői 58	104 75	105 25	Első budapesti malom	1045	1050	Gyapjúm. és biz. I. magyar	246	250
" 161. zárad. 58	104 75	105 25	Erzsebet malom	242	244	Keresk. épülete	675	
M. k. földm. kötvények horvátországi 58	104 75	105 52	Hengermalom	595	600	Könyvnyomda „Athenaeum“	444	448
M. k. földm. kötvények erdélyi 58	104 75	105 52	Lutza malom	252	255	Pesti	1070	1100
" erdélyi jelz. urb. vk. (100 fra 58)	98 50	99	Molnár és sütők mal.	353	354	Közsz. és téglagy. (Drascho)	221	222
Szöllősdézsmavált. kötv. (100 frt) 58	100	101	Pannonia malom	755	760	Nemzetközi waggon-kölcsön-részvény-társaság	59	60
Pest vár. kölcsöne 1870. évből 68	101 50	102	Viktoria malom	130	132	Pesti építő-társaság	100	101
" 1871. évből 68	107	109	„Adria“ m. tengeri hajó	175 50	178 50	Rimamurány-salgótárj. vasutv. társ.	171	172
Budapest főv. 1880. kölcsöne 68	100	100 25	Bátaszék domb-zakány			Salgótárjani közsz.	152	154
Budapesti bankgyes. részvény.	100	100 50	Déli vasút 58	154 50	155 50	Schlick-féle vas. és gépgyár	810	820
Magy. ált. hitelbank	281	281 50	Erdélyi vasút 58	194 50	195 50	Szifóde első magyar	270	274
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. elismv.			Győr-sopron-ebenfurti vasut			Sertőszilágy		
Magy. lesz. s. pénzváltóbank	99 25	99 50	Kassa-oderbergi vasut	142	143	Sics uti kövanya		
			Magyar geológiai vasut	160 50	161 80	Spodium- és caclisztgyár	110	120
			M. ny. v. (sz. győr-giaczi)	157 60	158	Szálloda-részvény-társaság	104	106
			Oszt. államvasut 58	232 50	233	Tégla- és mészégető ujlaki	149	150
			Pécs-arácsi vasut 58	188	189	Törk dohányrészvény		
			Tisza vidéki vasut 58	246	248	Gőztéglyagár kőbányai	25	255
			Oszt. dunagőzhajózási			Bjelz. bank ny. kölcönkötv. 4. sz	20	105 50

Záloglevelek.		Pénz	Arany
M. földhitelint. papírrétek	5%	100 75	102 50
" " " "	4%	100 75	101 50
" " " " arany v. ezüst	5%	97 10	97 60
" " " " jelzálogbank	5%	120	121
" " " " "	5%	103	104
" " " " "	5%	103	104
Kisbirt. orsz. földh. int.	5%	101 25	102
Oszt. magyar bank o. é.	5%	101 90	102 50
" " " " "	4%	99 60	100 25
" " " " "	4%	99 60	100 50
Pesti keresk. bank	6%	103	103 50
" " " " "	6%	101	101
Albina tak. és hitelint.	6%	101	102
Elsőbbségek.			
Budapesti lánctőzsd.	5%	103	105
Loyd- és tőzsdé-ápit	6%	99 50	
M. sz. k. orsz. vörös-korasz. sorsj.	11	11	50
Oszt. k. vörös-korasz. egyet.	19 50	20	
Pénzmekek.			
Ca. kir. arany (vert)	5 63	5 68	
Ca. kir. arany (kör)	5 54	5 59	
Oszt. magyar 8 frtos arany	9 25	9 47	
20 frankos arany	9 48	9	
Oszt. és magyar ezüst		59	
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenlő bankj. (100 márkáért)	58 25	58 50	
Ném. bankj. 100 ném. bir. márkáért	58 30	59 56	
Amsterdam 100 hollandi r	93 50	98 75	
Páris 100 frankért	47 25	47 45	
Svájci pénzügyi 100 frankért	47 15	47 22	
London 10 font sterlingért	119 40	119 90	

Hirdetmény.

Az utóbbi időben az ebek gyakrabban fordultak elő, nehogy járványosá váljanak, s a düh, ebek harapása által az emberekre, és házi állatokra át szármason, a nagyméltóságú m. kir. földművelés ipar és kereskedelem ügyi minisztérium 1886. évi 13062 sz. a. kelt. rendelete alapján a következő óvintézkedések tételtek közzhírre.

Minden kutyának vagy más házi állatnak tulajdonosa a dühnek netalán kitörése ellen a legnagyobb elővigyázatra utasítatik.

A kutyák eledelben és italban szükségét ne szenvedjenek azoknak rohadott vagy bűzös húst, vért, zsírt, vagy ily fele táplálékot adni tilos, a kenyér melyet a kutyák eledelül kapnak sülletlennek vagy melegnek lenni nem szabad, nagyon hasznos nekik sózott kenyér és csont, ellenben forró étel ártalmas.

A kutyák mindég tisztán tartandók, bolyhosok megnyirandók és gyakran vízben usztatandók, azokat ingerelni és neműszóztónk kielégítésében akadályozni tilos.

Kutyáknak felügyeletlenné futkározását túrni nem szabad, miután más kutyákkal összemarakodásra alkalmat kapnak, a mérges kutyák lánczon tartandók.

Ha ezen elővigyázat mellett is a kutyán korjelek vétetnek észre, t. i. a kutya mogorva, szomorú, lassan egyik helyről a másikra húzódik, elbukik, szokott tulajdonságaitól eltér, ismeretes személyek iránt ellenségesek, minden tárgy iránt harapásra hajlandónak mutatkozik, azonnal lánczra teendő és a rendőrségnél bejelentendő, miután kétséget nem szenved, hogy a düh kitöréssel fenyeget.

Ki ezen bejelentést elmulasztja, szigorú büntetés alá esik.

Mint hogy a házi állatok veszettben marása általában vagy más veszett állattal érintkezés folytán befertőzött lehetnek a nélkül, hogy arról valamint a tulajdonos tudna, ennélfogva köteles mindenképpen a házi állatok düh jeleit: ingerült viselkedés, dühösség, böszlőséget elaruló rekedt hang, személynék és tárgyak irányában ellenséges magaviselet, sérésre törekvés, figyelemmel kísélni, ily állatot megkötni és a kapitányi hivatalnál bejelenteni köteles.

Arad, 1889. szeptember 11.

Urbányi, főkapitány.

Pécskai járási főszolgabírósként.

Pályázati hirdetés.

Lemondás folytán üresedésbe jött kis-peregi körösvi állásra, melyhez Kis-uj-Pereg és Német-Pereg községek tartoznak, ezen pályázatot nyitattik és választási határidőül folyó évi október hó 22-ik napjának d. e. 10 órája Kis-Pereg községhezához kitűztetik.

A körösvi javadalmas az következő: évi fizetés 600 frt., — nappali látogatás 25 kr., éjjeli látogatás 1 frt., — székelyen a halottkémleszt 20 kr., — végre folyamó-irány esetére kézi gyógytárt is tarthat.

A körösvi a körhöz tartozó N.-Pereg községben hetenként egyszer tartozik megjelenni, hová az illető község által díjj nélkül szállítatik.

Pályázni kívánók az 1883-ik évi L. t. cz. 9. §-ában előírt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi október 21-ik napjának délutáni 5 órájáig a pécskai járás főszolgabírójához adják be.

Kelt Pécskán, 1889. szeptember hó 21-én.

Köf. György,
főszolgabíró.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak vonalain szükséges folyt a czéltól való 100 csoport 4°51'26" szögű c rendszerű egyszerű teljes keresztvezés szállítására nyilvános pályázati hirdetnek.

Az inვენt 50 kr. magyar bélyegjeggyel ellátott és lepecsételt ajánlatok a következő címmel: „Ajánlat 61862—89. számhoz folyt acéltól való keresztvezések szállítására,” 1889. évi október hó 19-iki déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltár beszerzési (A. V.) szakosztályánál (B. dapest, Andrássy-ut 75. sz. I. em. 47. ajtó) átadandók, illetve postán odaküldendők.

Bánatpénz fejében az ajánlt keresztvezések értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1889. évi október hó 18-ának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztárnál letendők.

Az ezen szállításra vonatkozó közelebbi feltételek és módok az említett anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál és a m. kir. államvasutak mindegyik üzletvezetőségénél megtudhatók.

Budapest, 1889. szeptember 9.

Az igazgatóság.

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertára és művegtani laboratoriuma

Aradon, Szabadság tér.

Szívesen ajánkozik minden barhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek ható hidrogén-all-mi szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az öt világörben el van terjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek szerint, legmegbízhatóbb szer bideglettellen felhottok számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian Bízós hatású és árthatatlan szer. — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brantzik fogcseppei Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr.

Serail-arczenőcs. Az arcon mutatkozó hólyagosító elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszövet hatáiban minden más szert felülmúl. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin 1 lábízadás és fellérés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

V lódi tokji bor Kétféle minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pinceszőléből. Ára 1 üveg 8 és 5 frt.

Ménesi aszúbor Egy 35 centil. üveg 1 frt 50

Chinabor 2.°- Chinartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vass Chinabor 2.°- Chinin és vassoxyd tartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

P 2.°- tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta Egy üveg 1 frt.

S lon-bengáli tüzek Fűt és szag nélkül, vörös, sárga és sárga színben. Egy kl. 22 kr.

Magnesium fáklýák 150 normal gyertyaszerű, 1 drb 60 kr. 12 percizig ég, 1 drb 1 frt 30 kr. 24 percizig ég, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor (Fekete vagy violaszínben) 1 adag 1/4 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagyblyzsamát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenfélétől rögtön hatású és okozó fájdalmak ellen igen hirtelen és keresetlén. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni por mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindenkegy gyógyszer — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldöm.

Ugyancsak ezen gyógyszerárban minden vegy. és extra megbízásunk elfogadását és lelkiismeretes

léteznék.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.

MINT LEGOLCSÓBB SORSJEGYET ajánlom az előnyös játéktérrel bíró

JO-SZIV-sorsjegyeket, melyeknek évenként 3 huzásuk van.

Legközelebbi huzás már október 15-én.

Főnyeremény 30,000 o. ért. forint.

tovább a 20,000. 18,000. 15,000 frt és s. ámos jelentékeny melléknyeremény.

Eredeti sorsjegyek pontosan a napi áron számíthatnak vagy

Részletre	10 drb.	30	havi 1 frt 99 kr. részlet
	20	50	" 5 " 98
	30	75	" 7 " 97
	40	90	" 8 " 96
	50	105	" 9 " 95

az 1883. évi XXXI. törvénycikk értelmében 2 részlet befizetés mellett **azonnali játékgal**

■ Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. ■

FALKENSTEIN ADOLF

bank- és váltó-üzlete
Aradon, Szabadság tér 4. sz.

Hirdetmény.

Miután a kö. adók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. tv. cz. 39. §-a értelmében a f. évi III adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezen- del hirdetemnyileg is felhivatnak, hogy a f. évi III adórészletre is megmaradjon a ke- selemli kamatok esetleg intési díjjal együtta nemkülönbön netalán régiebb hadmentesség- díj és adótartozásukat azonnal fizessék be; mert ellenkező esetben a régiebb díj- és adórtózasok azonnal, a f. évi III. adó- részlet pedig Augustus hóban a kése- delmi kamattal együtt végrehajtás után s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy a III adórészletre nézve Augustus hó 24-től kezdve a zálogolás fog mege- tetni, s a menyinyiben ennek daczára az adó- hadmentességi-díj hátralék járulékaival együt a záloglás fogatosításától számi- tandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt iugók nyilvános árverésén el fog- dak adáni.

Aradon, 1889. Augustus hó 15.

A városi tanács.

Hirdetés.

A folyó évben üggyizott és az 1890-ik évben ér vennyel beárandó országgyűlést képviselő válasz- tók névjegyzék ellen beadott felszólalásokra hozott határozatok folyó szeptember 20-tól—30-ig a polgármes- teri hivatalban közszemlére kitétnék, hol azok hiva- talos órák alatt megtekinthetők.

A kített határozatok ellen a kir. Curiahoz in- tendő felebeszések a határozatok kitételét követő tíz nap alatt a polgármesterhez mint a központi választ- mányi elnökéhez nyújtandók be.

Arad, 1889. évi szeptember hó 4. én.

Arad szab. kir. város

központi választmánya